

La investigació educativa a la UIB: anàlisi dels projectes d'investigació (1997-2006)

***Carmen Orte Socias
Belén Pascual Barrio***

RESUM

En aquest article presentam l'anàlisi de la investigació educativa duta a terme a la Universitat de les Illes Balears. Ha quedat recollida en el catàleg d'investigacions i en les memòries d'investigació publicades des de l'any 1997 fins al 2006 per l'Oficina de Suport a la Recerca de la UIB.

RESUMEN

En este artículo presentamos el análisis de la investigación educativa llevada a cabo en la Universitat de les Illes Balears, que se ha recogido en el catálogo de investigaciones y en las memorias de investigación, publicadas desde el año 1997 hasta el 2006 por la Oficina de Suport a la Recerca (OSR) de la misma Universidad.

INTRODUCCIÓ

Hem recollit les dades de la investigació que han dut a terme investigadors dels departaments de Pedagogia i Didàctiques Específiques, Pedagogia Aplicada i Psicologia Evolutiva —l'anterior de Ciències de l'Educació— i Psicologia, ja que aquests tres són els departaments universitaris que fan més investigació educativa.

De fet, utilitzant el criteri de tesi doctoral, que sol ser el primer treball d'investigació, els departaments universitaris que han produït més tesis doctorals sobre educació des de l'any 1956 fins al 2005, segons el treball d'Oliver (2006, 320), són, de més a menys, el de Pedagogia i/o Ciències de l'Educació (81%), Psicologia (14%), Geografia i/o Història (3%), i els de Filologia Catalana i Sociologia, amb el mateix percentatge (1%). Aquests percentatges no són aplicables de manera exclusiva a la UIB. Oliver va analitzar la investigació educativa en algunes universitats i el criteri que utilitzà per seleccionar les tesis doctorals va ser el de les característiques dels doctors en temàtiques educatives de les Illes Balears o que hi estaven vinculats per motiu de treball o residència. D'acord amb això, aquests percentatges corresponen a totes les universitats que va incloure en l'anàlisi: la Universitat de les Illes Balears, la Universitat de Barcelona, la Universitat Complutense de Madrid, la UNED i algunes universitats estrangeres.

L'anàlisi dels projectes d'investigació i d'altres activitats relacionades amb la que recollim en aquest document pretén continuar i complementar la tasca realitzada anteriorment sobre investigació educativa a les illes Balears. És un treball que també ha estat recollit i publicat en moments diferents a l'Anuari de l'Educació de les Illes Balears. Concretament, les publicacions sobre aquesta qüestió — encara que utilitzant altres indicadors i punts de vista— a les quals ens referim en aquest document són: la de Martí X. March, inclosa a l'anuari de l'any 2004; la d'Antoni J. Colom, al de l'any 2005, i la publicació de Miquel Oliver, que forma part de l'anuari de l'any 2006.

Hem organitzat el treball de la manera següent. En primer lloc, fem una síntesi de les característiques i conclusions principals dels tres treballs sobre investigació educativa a les illes Balears als quals hem

fet referència. Seguidament, presentarem les característiques, els resultats i conclusions principals dels treballs d'investigació que hem analitzat a partir dels catàlegs i memòries d'investigació dels anys 1997-2006 publicats per la UIB.

TREBALLS PREVIS SOBRE LA INVESTIGACIÓ EDUCATIVA A LES ILLES BALEARS

Una de les qüestions més importants del treball de reflexió i anàlisi de la investigació educativa a les Balears dut a terme per March (2004), Colom (2005) i Oliver (2006), i en la qual els tres autors coincideixen, és fonamentalment en el context i estat de la investigació educativa a les illes Balears, que es caracteritza pels trets següents.

En general, i com indica March (2004) en relació amb la investigació, la principal institució científica i acadèmica que ha desenvolupat una política de recerca en els camps de les ciències socials, humanes, de la salut, experimentals i en les ciències de l'educació ha estat la Universitat de les Illes Balears al final de la dècada dels anys vuitanta, coincidint amb la seva creació. D'acord amb això, com veurem, l'inici i el desenvolupament de la investigació també van molt lligats al procés de consolidació de la UIB.

Concretament, pel que fa a la investigació educativa, la creació de la primera càtedra de Pedagogia l'any 1979 i la consolidació progressiva del departament de Ciències de l'Educació pel que fa a titulacions universitàries i professorat, expliquen l'increment tan significatiu de tesis doctorals i d'investigació educativa des del punt de vista quantitatiu.

Respecte d'aquesta qüestió, les tesis doctorals han estat indispensables per al desenvolupament de la recerca i també per poder accedir al cos de personal docent i investigador de la Universitat. D'acord amb els resultats de l'anàlisi bibliomètric d'Oliver (2006) sobre les cent tesis doctorals defensades públicament entre els anys 1956, en què l'autor localitza la primera tesi, i 2005, durant el període 1996-2005 es va llegir el mateix nombre de tesis que en el període 1956-1995. Segons aquestes dades, la lectura de tesis a la UIB es consolida en el període 1996-2005.

Una de les fortaleses principals de la investigació educativa a la UIB —el nombre tan elevat de tesis doctorals que s'han llegit— potser també és més dèbil pel que fa a la continuïtat de la investigació educativa. Els treballs de March (2004) i d'Oliver (2006) hi fan referència en les reflexions des de punts de vista diversos que tot seguit resumim. Com hem comentat, la tesi doctoral ha estat en molts de casos un requisit per accedir al cos de docents universitaris. Des d'aquesta perspectiva, és molt important que l'interessat la dugui a terme, ja que possibilita el relleu generacional del professorat investigador. Aquesta qüestió està vinculada a altres aspectes que tenen a veure amb la importància de realitzar la tesi doctoral. March i Oliver, i també Colom (2005), en parlen quan es refereixen a l'escàs nombre de tesis doctorals realitzades per persones que treballen fora de la UIB. Insisteixen, aleshores, en la necessitat de donar suport al desenvolupament d'estratègies i a recursos destinats a incentivar i prestigiar la realització de la tesi doctoral en àmbits no universitaris.

Amb tot, des del punt de vista del desenvolupament i de la continuïtat de la investigació educativa, segons l'anàlisi de productivitat dels autors a partir del nombre d'investigacions realitzades des

de la lectura de la tesi, no sembla que aquesta hagi contribuït en general al desenvolupament d'investigacions posteriors (Oliver 2006).

Aquesta última qüestió està relacionada amb altres aspectes importants que hem de tenir en compte a l'hora de reflexionar, des d'una perspectiva qualitativa, sobre les dades de la investigació educativa duta a terme i a la qual també fan referència els autors del treball que resumim. Es tracta de la importància de la continuïtat i de la transferència dels coneixements. La ininterupció en la investigació és essencial per poder obtenir resultats que siguin realment d'utilitat. D'una banda, la continuïtat permet depurar i perfeccionar el treball en la pràctica; per una altra, permet garantir en molts de casos la possibilitat de generalitzar els resultats obtinguts. La universalització dels resultats és una qüestió molt important que, encara que no sigui l'única, repercuteix en la transferència de coneixement a la societat.

En la investigació educativa a les Balears, sembla que és així. Els interessos dels investigadors i les necessitats i demandes educatives de la societat a les quals hem de donar resposta en la majoria de casos no van unides. Un exemple paradigmàtic s'aplica al fracàs escolar. Així, i segons dades recents del Ministeri d'Educació i Ciència (Calero 2006; CES 2006; CES, en premsa), les Balears ocupen un lloc molt destacat en el rànquing de fracàs escolar i en quasi totes les problemàtiques del sistema educatiu espanyol, d'acord amb la majoria dels indicadors de vulnerabilitat considerats. Els nostres escolars arriben més tard que d'altres al sistema educatiu. La taxa d'escolaritat de l'alumnat d'educació infantil de 0-3 anys està per sota de les xifres estatals: devers catorze punts als dos anys i set als tres. El nostre alumnat també abandona el sistema educatiu abans que els altres. En els estudis d'ensenyament secundari obligatori, als quinze anys ja començam a notar el descens de l'escolarització: quatre punts per sobre de la mitjana estatal. Als setze anys aquesta diferència és ja de deu punts.

L'elevat nivell de fracàs escolar en l'ensenyament secundari obligatori és un dels principals problemes en les illes Balears. Així, i recollint dades recents, al llarg del període comprès entre els anys 2000-2005, a les Balears, que ja partien d'una posició destacada en el rànquing de fracàs, amb un 35,1%, varen augmentar tres punts més, fins a situar-se en el 38,2% (MEC 2006). Comparat amb la mitjana estatal, les Balears se situen més de vuit punts per sobre en l'indicador de fracàs. És necessari aprofundir en les característiques, en el perfil d'aquest fracàs per poder comprendre'l més bé i engegar les mesures que permetin modificar la situació, aparentment inevitable. Tornant al que hem comentat sobre la continuïtat de la investigació i la transferència de coneixements, la primera tesi doctoral presentada a la Universitat de les Illes Balears (Universitat de Palma en aquell moment) l'any 1979 va versar sobre «Indicadors operatius del fracàs escolar. Bases per a una política educativa correctora». Segons l'anàlisi d'Oliver (2006), en les investigacions d'impacte territorial sobre aquest tema solament hi ha quatre treballs indexats i únicament un és una investigació. Com planteja March (2004, 191), la investigació educativa no pot reduir-se solament a necessitats acadèmiques, orientacions polítiques i científiques, mimetisme d'escoles i autors o modes efímeres, sinó que ha de respondre a les necessitats i demandes educatives existents.

Amb tot, i tenint en compte el que hem comentat sobre les dificultats de la investigació educativa pel que fa a la continuïtat i/o a la transferència; hi ha altres aspectes que també s'han de tenir en compte

a l'hora d'analitzar l'estat i les característiques de la investigació en el context en el qual es produeix. El fet que tot el pes de la investigació recaigui sobre la Universitat l'hem de tenir en compte per qüestions diverses que, tot i que en principi són diferents, al final tenen el mateix resultat. Així, per exemple, les funcions i tasques del professorat universitari s'han de repartir entre la docència i la investigació. En l'àmbit de l'educació es necessita una bona dosi d'interès, bona voluntat i molta capacitat de treball per poder respondre de la mateixa manera a ambdues funcions a causa de l'elevada càrrega docent en molts dels estudis. Una altra qüestió que tampoc no podem deixar de banda són els recursos per investigar, tant estructurals com conjunturals. Així, qüestions com la reducció de la càrrega docent per obtenció de sexennis d'investigació, dotacions pressupostàries de les institucions amb responsabilitat directa o indirecta sobre la matèria per investigar determinats problemes vinculats a l'educació, grups d'investigació mixts entre empreses externes i la UIB són qüestions moltes de les quals encara estan en fase de desenvolupament.

Com indica March (2004), no serà fins a la dècada dels anys noranta quan els grups d'investigació educativa que estan en procés de constitució i de desenvolupament comencin a obtenir els primers projectes d'investigació a través de convocatòries externes de l'àmbit de l'Estat espanyol o de la Unió Europea. En el cas de les Balears, a més, no disposam de cap institut o centre d'investigació educativa que compleixi aquesta funció d'acollir, donar cobertura i facilitar l'obtenció de recursos per investigar, i servir de lloc de trobada per recollir i orientar les necessitats i demandes de les institucions.¹ Ja hem comentat l'escàs nombre de tesis doctorals procedents d'investigadors de fora de la UIB. Podem dir el mateix, i fins i tot ampliar-ho, de les investigacions educatives dutes a terme. A més, també hem de tenir en compte que encara no hi ha hagut convocatòries temàtiques relatives a educació, d'acord amb els paràmetres avaluatius normalitzats de les convocatòries, per exemple, estatals. Aquestes qüestions són, sens dubte, importants per comprendre el context i l'estat de la investigació educativa a les Balears.

RECERCA EDUCATIVA A LA UIB DURANT EL PERÍODE 1997-2006

Presentam, a continuació, les conclusions principals de l'anàlisi de la informació recollida en les memòries d'investigació de la UIB. El recull de l'activitat investigadora i docent de la Universitat de les Illes Balears realitzada durant els anys 1996-2005; i la informació dels catàlegs de projectes d'investigació de la UIB. Relació dels projectes d'investigació vigents a la Universitat de les Illes Balears durant els anys 1997-2006. Són dues publicacions de periodicitat anual que genera l'Oficina de Suport a la Recerca de la UIB. Hem centrat el nostre interès en els projectes de recerca de tipus competitiu, els contractes per fer recerca, les accions especials i altres accions relacionades duts a terme en els departaments d'Educació i de Psicologia. Pretenem completar el treball d'anàlisi de la investigació educativa a les Balears realitzat per altres autors en aquest mateix anuari i que varen publicar anys enrere. En el nostre cas, mitjançant l'anàlisi dels projectes de recerca dels investigadors de la UIB que varen ser subvencionats per entitats públiques i privades tant d'àmbit local com autonòmic, estatal i europeu. Aquest treball pretén ser una aproximació als projectes concrets. Pensam que es tracta d'una informació de molt d'interès, però que sens dubte caldrà ampliar en el futur mitjançant altres aproximacions metodològiques que permetin completar els

¹ L'Institut de Ciències de l'Educació (ICE) actualment no s'ocupa d'aquestes funcions i tasques.

continguts informatius proporcionats pels catàlegs i les memòries d'investigació utilitzats en aquest treball. Seguidament comentam la informació obtinguda.

Fent una anàlisi longitudinal del nombre d'investigadors que han participat els darrers deu anys en projectes de recerca educativa de la UIB (vegeu el quadre 1), la mitjana d'investigadors principals en actiu per any és de 6: 4,6 homes i 1,4 dones. En aquesta categoria predominen els investigadors homes, tot i que comprovam que les dones s'incorporen a la realització d'aquesta tasca els darrers anys.

Com també queda recollit en el treball d'Oliver, és en la dècada 1996-2005 quan el nombre de tesis doctorals d'Educació llegides per dones (56%) comença a ser important respecte del total de les llegides (2006, 323). A més, la mitjana d'investigadors total per any, comptant el conjunt de professionals que participen en l'equip responsable del projecte, és de 39,6: 23 homes i 16,6 dones. També en aquest cas la participació de la dona és inferior. L'any 2006, 22 dones i 31 homes participen en projectes d'investigació. La majoria dels equips d'investigació estan formats per personal de la UIB. El percentatge de personal de centres externs és del 4,4%.

Quant a producció d'investigació, en el mateix període de temps, hem comptabilitzat un total de 74 projectes de recerca. Per àrees de coneixement, aquests projectes pertanyen a les àrees de Didàctica i Organització Escolar (34), Teoria i Història de l'Educació (30), Educació Física i Esportiva (4), Psicologia Evolutiva i de l'Educació (3), Psicologia Social i Personalitat (2), i Avaluació i Tractaments Psicològics (1) (vegeu el quadre 2).

Del total de projectes hem de diferenciar els que figuren als catàlegs en la categoria de projectes competitius dels que són considerats accions especials o projectes d'investigació aplicada. Fent aquesta distinció, destriam 31 projectes d'investigació (14 de l'àrea de Didàctica i Organització Escolar i 12 de l'àrea de Teoria de l'Educació), 15 accions especials i 23 projectes d'investigació aplicada.

El finançament d'aquests projectes és divers i, si consideram el conjunt de projectes competitius i les accions especials (ja que només disposem del pressupost d'aquestes dues modalitats), es distribueix de la manera següent: un 46,52% correspon a l'Administració europea, un 39,37% a l'estatal i un 14,11% a l'autònoma (vegeu el quadre 3).

QUADRE 1. EVOLUCIÓ DEL PERFIL DELS INVESTIGADORS EN ELS PROJECTES DE RECERCA DELS DEPARTAMENTS DE CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ I PEDAGOGIA, ENTRE 1997 I 2006

	1997		1998		1999		2000		2001		2002		2003		2004		2005		2006		MITJ. 1997-2006	
	homes	dones	homes	dones	homes	dones	homes	dones	homes	dones	homes	dones	homes	dones	homes	dones	homes	dones	homes	dones	homes	dones
Total investigadors principals	7	2	6	1	7	1	5	1	3	3	4	4	5	1	2	3	3	2	4	3	4,6	1,4
CU	4		4		4		2		2		2		2				1		2		2,3	
CEU																						
TU	3	2	2	1	3	1	3	1	1	1	2	2	3	1	2	3	2	2	1	2	2,2	1,3
TEU																			1		0,1	
Ajudants																				1		0,1
Associats																						
Professionals externs																						
T. investig. afectats (equip)	25	15	19	14	31	22	15	15	8	8	13	8	29	21	30	19	29	22	31	22	23	16,6
CU	7		7		7		3		2		2		3		4	3	3		5		4,3	
CEU											1		1	1	6	3	1	2		2	0,9	0,6
TU	6	1	5	2	7	3	6	2	2	1	3	1	7	1	11	4	5	4	6	3	5,8	2,2
TEU	2		2		1	5	1	7	1	4	2	4	8	7			11	3	11	5	3,5	3,9
Ajudants	1		1		1	4	3	3	2	1	2	1	2	1	1	2				1	1,1	1,4
Associats	3		3		9	3	1	2	1	1	2	1	1	4	1	2	1	3	1	4	2,2	2
Professionals externs	9	8	3	2	2	2							5	5	3	2	1	4			2	2,4
TEC.	3		1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	2			3	2	4	3	1,1	1,5
C	5	4	5	4	4	4															0,8	0,9
Col·laborador													1		1	1	1	2	1	2	0,4	0,5
B															3	2	3	2	3	2	0,9	0,6

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Oficina de Suport a la Recerca i els catàlegs d'investigació anual de la UIB.

QUADRE 2. EVOLUCIÓ DEL NOMBRE D'INVESTIGACIONS PER ÀREA DE CONEIXEMENT DE L'INVESTIGADOR RESPONSABLE

Àrees	projectes		accions		inv-aplicada		Projectes altres UNI		Total
	14	8	10	2	2	2	4		
Didàctica i Organització Escolar (DOE)									34
Educació Física i Esportiva (EFE)									4
Personalitat, Avaluació i Tractaments Psicològics (PATP)	1								1
Psicologia Evolutiva i de l'Educació (PEE)	3								3
Psicologia Social (PS)	1						1		2
Teoria i Història de l'Educació (THE)	12	5	13						30
Nombre investigacions total	31	15	23	5	5	5	5		74

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'OSR i dels catàlegs d'investigació de la UIB.

**QUADRE 3. DISTRIBUCIÓ PRESSUPOST 1996-2006
PER FONTS DE FINANÇAMENT**

Vies de finançament	Pressupost	%
Finançament estatal (MEC / MCT)	425.725,60	39,37
Finançament autonòmic	152.614,10	14,11
Finançament europeu	503.042,92	46,52
TOTAL	1.081.382,62	100,00

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'OSR.

Nota: No hi fem constar els projectes d'investigació aplicada.

De les 28 investigacions competitives, 6 han estat finançades per la Unió Europea, 16 pel Govern espanyol i 6 pel Govern balear. Les accions especials han estat finançades íntegrament (malgrat alguna excepció) per l'Administració autonòmica. Les institucions estatals que promouen les accions de recerca són principalment: el Ministeri d'Educació i Cultura (finança 10 projectes competitiu) i el Ministeri de Ciència i Tecnologia (finança 6 projectes competitiu). Les conselleries del Govern de les Illes Balears finançadores de projectes de recerca i accions especials han estat principalment la d'Educació i Cultura i la de Sanitat (vegeu el quadre 4).

**QUADRE 4. DISTRIBUCIÓ D'ACCIONS I PROJECTES D'INVESTIGACIÓ
PER FONTS DE FINANÇAMENT**

	Projectes	Accions especials	Projectes altres universitats
Ministeri d'Educació i Cultura	10		3
Ministeri de Ciència i Tecnologia	6		2
Govern balear	6	15	
Fons Social Europeu	6		
TOTAL	28	15	5

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'OSR i els catàlegs d'investigació de la UIB.

Nota: No hi consten projectes d'investigació aplicada.

A part, hem de tenir en compte les subvencions destinades a projectes d'investigació aplicada. Dels 23 projectes d'investigació aplicada considerats, quinze reben finançament d'entitats públiques (Ajuntament de Capdepera, Ajuntament d'Artà, Consell de Menorca, Conselleria de Sanitat i Consum, Conselleria de Funció Pública i Interior, Conselleria de Treball i Formació, Mancomunitat del Raiguer, Consorci Mirall-Palma Centre) i 8 d'entitats privades (AENA, Caixa de Balears, Fundació Deixalles, Projecte Home Balears, University of Strathclyde) (vegeu el quadre 5).

QUADRE 5. ENTITATS FINANÇADORES DE PROJECTES D'INVESTIGACIÓ APLICADA

	n. Projectes
Entitats públiques	
Ajuntament d'Artà	2
Ajuntament de Capdepera	1

Continua

	n. Projectes
Consell de Menorca	1
Conselleria de Funció Pública i Interior	1
Conselleria de Presidència	1
Conselleria de Sanitat i Consum	1
Conselleria de Treball i Formació	1
Consorti Mirall-Palma Centre	6
Mancomunitat del Raiguer	1
Total projectes finançament públic	15
Entitats privades	
AENA	2
Caixa de Balears «Sa Nostra»	1
Formació Recursos Humans, SL.	1
Fundació Deixalles	1
Projecte Home de les Balears	2
University of Strathclyde	1
Total projectes finançament privat	8

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades dels catàlegs d'investigació de la UIB.

Quant als àmbits d'investigació, tenint en compte el total de projectes (competitius, accions especials i investigació aplicada), es distribueixen entre els àmbits d'educació no formal (15 projectes), Pedagogia social (14), Didàctica i Desenvolupament curricular (11), Tecnologia Educativa (11), Avaluació (8), Psicopedagogia (4), Formació Professional (4), Educació Especial (4), Educació Superior (2) i Política i Planificació Educativa (1) (vegeu el quadre 6).

QUADRE 6. PROJECTES D'INVESTIGACIÓ PER ÀMBITS CIENTÍFICS 1997-2006

	Projectes	Accions	Inv. aplicada	Projectes altres UNI	Total
Didàctica i desenvolupament curricular	4	5		2	11
Educació no formal	6	4	5		15
Política i planificació educativa	1				1
Psicopedagogia	4				4
Formació professional (inicial i contínua)			4		4
Tecnologia educativa	7	2		2	11
Educació per nivells		1		1	2
Educació especial	3	1			4
Avaluació			8		8
Pedagogia social	6	2	6		14
TOTAL	31	15	23	5	74

Font: Elaboració pròpia a partir dels catàlegs d'investigació de la UIB.

Els projectes competitius s'agrupen al voltant dels àmbits de Tecnologia Educativa (7), Pedagogia Social (6), Educació no Formal (6), Psicopedagogia (4), Didàctica i Desenvolupament Curricular (4), Educació Especial (3) i Política i Planificació Educativa (1). Encara que alguns dels projectes són d'un any de durada, la majoria són de tres (vegeu el quadre 7).

Les accions especials es distribueixen entre els àmbits de Didàctica i Desenvolupament Curricular (5), Educació no Formal (4), Tecnologia Educativa (2), Pedagogia Social (2), Educació Superior (1) i Educació Especial (1). Es tracta d'accions de durada anual. Aproximadament la meitat d'aquestes accions especials corresponen a accions d'investigació. L'altra meitat són accions de divulgació en forma de seminaris i similars. (vegeu el quadre 8).

La investigació aplicada s'ha dut a terme amb una durada anual en les àrees de Teoria i Història de l'Educació (13) i Didàctica i Organització Escolar (10). S'ha dedicat als àmbits d'avaluació (8), Pedagogia social (6), Educació no formal (5) i Formació professional (4). La durada d'aquestes accions sol ser d'un any (vegeu el quadre 9).

Al total de 74 projectes d'investigació n'hem comptabilitzat 5 d'investigació educativa que pertanyen a altres universitats, però en els quals hi ha participat professorat de la UIB. Aquestes universitats són: Universitat Rovira i Virgili, Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat Miguel Hernández i Universitat d'Almeria. En aquests projectes han participat 10 investigadors de la UIB de les àrees d'Educació Física (2), de Didàctica i Organització Escolar (2) i de Psicologia Social (1). Les temàtiques d'aquests projectes estan relacionades amb els àmbits d'Educació Física (2), Tecnologia Educativa (2) i Educació Superior (1) (vegeu el quadre 10).

QUADRE 7. RELACIÓ DE PROJECTES D'INVESTIGACIÓ PER ORDRE CRONOLÒGIC: 1996-2006

TÍTOLS DE PROJECTES	INICI	FIN	AC	PRESSUPOST	AMBITES
«Prevenió de conductas problema en la familia: Programa de competencia parental para familias en situacion de dificultad social»	2007	2010	THE	19.500	PEDAGOGIA SOCIAL
PROGECIB					
«El ciberplagio entre los estudiantes universitarios (CPEU)»	2006	2009	DOE	47.928,10	TECNOLOGIA EDUCATIVA
SEJ2006-10413. MEC. Modalitat: Programa nacional de Ciències socials, econòmiques i jurídiques					
«Desarrollo y cambio en las dificultades en la adquisición del lenguaje y su influencia en el aprendizaje de la lecto-escritura (DAL)»	2006	2009	PEE	17.478,45	PSICOPEDAGOGIA
SEJ2006-12616/PSIC. MEC. Modalitat: Programa nacional de Ciències socials, econòmiques i jurídiques					
«Estándares e indicadores para analizar la calidad de vida del alumnado con necesidades educativas especiales asociadas a discapacidad en su proceso educativo (ACVANE)»	2005	2008	DOE	28.322,00	EDUCACIÓ ESPECIAL
SEJ2005-06467/EDUC. MEC. Modalitat: Programa nacional de Ciències socials, econòmiques i jurídiques					
«Prevenió del consumo de drogas en la familia: programa de competencia parental para drogodependientes en tratamiento»	2005	2007	THE	37.200,00	PEDAGOGIA SOCIAL
OSC/1883/2005					
«Niños y niñas rechazados en el contexto escolar»	2005	2006	PEE	5.500,00	PSICOPEDAGOGIA
SEJ2004-22002-E					
«Prevenió del consum de drogues en la familia: programa de competencia parental per a drogodependents en tractament»	2004	2006	THE	6.000	PEDAGOGIA SOCIAL
PRIB2004-9956. Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació. Modalitat: Projectes de recerca, desenvolupament tecnològic i innovació					
«Prevenió del consum de drogues en la familia: programa de competencia parental per a drogodependents en tractament»	2004	2004	THE	2.400	PEDAGOGIA SOCIAL
31 AA 2004. Conselleria de Salut i Consum					
«Modelos emergentes en entornos virtuales de educación superior: Estudio de elementos tecnológicos, organizativos, de enseñanza y aprendizaje en entornos virtuales universitarios (MEEVES)»	2003	2006	DOE	86.400,00	TECNOLOGIA EDUCATIVA
SEC2003-04206. MCT. Modalitat: Programa nacional de socioeconomia					
«Prevenió del consumo de drogas en la familia: programa de competencia parental para drogodependientes en tratamiento (PROCOPAD)»	2003	2006	THE	23.000,00	PEDAGOGIA SOCIAL
BSO2003-08717. MCT. Modalitat: Promoció general del coneixement					
«La educación intercultural en las Illes Balears. Propuesta didáctica para la educación primaria»	2002	2005	THE	44.840,00	DIDÀCTICA I DESENVOLUPAMENT CURRICULAR

Continua

TÍTOLS DE PROJECTES	INICI	FIN	AC	PRESSUPOST	AMBITOS
BSO2002-02542. MCT. Modalitat: Programa nacional de promoció general del coneixement «Mediterranean voices»	2.002	2005	DOE	125.652,00	EDUCACIÓ NO FORMAL
«Diseño e implementación de un dispositivo metodológico para sistemas de enseñanza flexible mediante aplicaciones y servicios telemáticos (DIMESEF-TEL)»	2000	2003	DOE	35.676,08	TECNOLOGIA EDUCATIVA
BSO2000-0949. MCT. Modalitat: P1. Projecte d'investigació bàsica no orientada					
«Análisis y optimización de los itinerarios formativos para favorecer la calidad de vida de las personas con discapacidad (FORDIS)»	2000	2003	DOE	67.447,98	EDUCACIÓ ESPECIAL
SEC2000-1620. MCT. Modalitat: P2. Projecte d'investigació bàsica orientada					
«Asociaciones juveniles, educación y socialización (1900-1976). Un estudio comparativo entre Cataluña, Valencia y Baleares»	2000	2003	THE	13.462,67	EDUCACIÓ NO FORMAL
REF: BSO2000-0663-C04-02. MCT. Modalitat: P1. Projecte d'investigació bàsica no orientada					
«Safer use of the Internet for Knowing and living»	2.001	2003	DOE	175.368,92	TECNOLOGIA EDUCATIVA
«Farrutx, towards a township model of Environmental Interpretation in saturated tourist areas»	2.000	2002	DOE	82.816,00	EDUCACIÓ NO FORMAL
«La evaluación de la impulsividad y los déficits atencionales y su implicación en problemas de rendimiento académico del niño»	1998	2000	PATP	-	PSICOPEDAGOGIA
CIDE. MEC					
«Anàlisi dels problemes de convivència i disciplina en els centres educatius de la comunitat de les Illes Balears, en els nivells d'ESO»	1998	1999	PEE	21.035 €	PSICOPEDAGOGIA
Conselleria d'Educació, Cultura i Esports del Govern balear					
«Perspectives de les noves tecnologies a la formació permanent: disseny i implementació»	1999	1999	DOE	18.000	TECNOLOGIA EDUCATIVA
Conselleria d'Educació, Cultura i Esports del Govern balear					
«L'educació de les persones adultes en la legislació autonòmica comparada i en la normativa europea»	1999	1999	THE	15.006,00	EDUCACIÓ NO FORMAL
Conselleria d'Educació, Cultura i Esports del Govern balear					
«Posibilitats de integració del deficient lleuger en Mallorca y consecuencias educativas»	1997	1998	THE	(1)	EDUCACIÓ ESPECIAL
Programa CIDE. MEC					
«La problemàtica migratoria en los estudios de BUP y ESO. Las Islas Baleares de la emigración a la inmigración»	1997	1998	THE	(1)	DIDÀCTICA I DESENVOLUPAMENT CURRICULAR
Programa CIDE. MEC					
«Análisis de las estrategias organizativas y de adaptación curricular desarrolladas en un centro de primaria para atender a las necesidades educativas especiales de sus alumnos.»	1997	1998	DOE	(1)	DIDÀCTICA I DESENVOLUPAMENT CURRICULAR

Continua

TÍTOLS DE PROJECTES	INICI	FIN	AC	PRESSUPOST	AMBIT
Programa CIDE. MEC					
«Educación ambiental y organización escolar (implicaciones de la educación ambiental en la organización de los centros docentes)»	1997	1998	DOE	(1)	EDUCACIÓ NO FORMAL
Programa CIDE. MEC					
«Análisis de los resultados escolares, categorización de criterios y estructuración de decisiones de promoción y titulación en el segundo ciclo de educación secundaria.»	1997	1998	PS	(1)	DIDÀCTICA I DESENVOLUPAMENT CURRICULAR
Programa CIDE. MEC					
«El maltrato e intimidación entre iguales: bullying en el medio educativo»	1997	2000	THE	11.470,32	PEDAGOGIA SOCIAL
PB96-0192 (DGES. Programa sectorial de promoción general del coneixement)					
«Aplicación de los sistemas de información geográfica a la construcción del mapa escolar digital de la comunidad autónoma de las Illes Balears»	1997	1997	THE	7.513 €	POLÍTICA I PLANIFICACIÓ EDUCATIVA
«Ambientalización de la formación profesional inicial en turismo»	1.996	1998	DOE	15.936,00	EDUCACIÓ NO FORMAL
«Environmental Challenge»-CD ROM	1.996	1997	DOE	29.900,00	TECNOLOGIA EDUCATIVA
«Reseau d'enseignement multimedia»	1.996	1997	DOE	73.370,00	TECNOLOGIA EDUCATIVA
TOTAL projectes				958.068	

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'OSR i els catàlegs d'investigació de la UIB.

(1) En el pressupost total manquen els corresponents als projectes del CIDE (no estan disponibles).

QUADRE 8. ACCIONS ESPECIALS DE RECERCA: 1997-2006

	INICI	FI	ÀREA	PRESSUPOST	ÀMBIT
XVI Seminari Interuniversitari de Pedagogia Social	2001	2001	THE	2.404,05	PEDAGOGIA SOCIAL
XIX Jornades Universidades y Educación Especial: Educación, diversidad y calidad de vida	2002	2003	DOE		EDUCACIÓ ESPECIAL
BSO2001-5027 E				3.000	
Acció Especial: XIX Jornades Nacionals d'Universitats i Educació Especial				3.606,07	
Seminari sobre educació i patrimoni cultural	2002	2003	THE	6.519,98	EDUCACIÓ NO FORMAL
Accions especials de recerca i desenvolupament tecnològic del Govern balear					
Seminari sobre la Interpretació del Patrimoni i Desenvolupament Cultural	2002	2003	DOE	6.040	EDUCACIÓ NO FORMAL
Accions especials de recerca i desenvolupament tecnològic del Govern balear					
Avaluació de la conflictivitat entre pares i fills adolescents en les famílies de la CAIB	2003	2004	THE	3.530	PEDAGOGIA SOCIAL

Continúa

	INICI	FI	ÀREA	PRESSUPOST	ÀMBIT
Ajudes especials de recerca, desenvolupament tecnològic i innovació del Govern balear					
Difusió i explotació de la base de dades del patrimoni cultural de Mallorca	2003	2004	THE	3.530	EDUCACIÓ NO FORMAL
Ajudes especials de recerca, desenvolupament tecnològic i innovació del Govern balear					
Tractament estadístic i difusió dels resultats sobre situació dels centres educatius de les illes Balears	2003	2003	DOE	3.500	DIDÀCTICA I DESENVOLUPAMENT CURRICULAR
Acció Especial					
Creació d'una xarxa d'investigació i intercanvi de materials i d'experiències de formació entre universitats	2003	2004	DOE	3.530	TECNOLOGIA EDUCATIVA
Ajudes especials de recerca, desenvolupament tecnològic i innovació del Govern balear					
La rellevància de l'educació científica	2005	2006	DOE	5.000	DIDÀCTICA I DESENVOLUPAMENT CURRICULAR
Accions especials del Govern balear					
Equilibrio	2005	2007	DOE	-	TECNOLOGIA EDUCATIVA
Mejora de la calidad de vida de pacientes de la Unidad Pediátrica de Semiríticos de Son Dureta.	2006	2006	DOE	8.000	EDUCACIÓ NO FORMAL
Accions especials del Govern balear					
Jornadas de Estudio y Debate: El título de Grado en Educación Social	2006	2006	THE	3.000	EDUCACIÓ UNIVERSITÀRIA
Accions especials del Govern balear					
II Simposio Internacional de Actividad Física	2006	2006	EFE	6.000	DIDÀCTICA I DESENVOLUPAMENT CURRICULAR (EDUCACIÓ FÍSICA)
Accions especials del Govern balear					
II Congreso Internacional i XXIV Nacional de Educación Física	2007	2007	EFE		DIDÀCTICA I DESENVOLUPAMENT CURRICULAR (EDUCACIÓ FÍSICA)
DEP2006-26307-E				4.000	
CAIB				4.500	
Simposio Internacional de Documentación Educativa (SIDOC-2007)	2007	2007	DOE	4.000	DIDÀCTICA I DESENVOLUPAMENT CURRICULAR
TOTAL ACCIONS ESPECIALS				70.160,10	

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'OSR i dels catàlegs d'investigació de la UIB.

QUADRE 9. RELACIÓ DE PROJECTES D'INVESTIGACIÓ APLICADA: 1996-2007			
ANY	ÀREA	ÀMBIT	
1997	THE	PEDAGOGIA SOCIAL	«Estudi de necessitats socials de la CAIB»
			Caixa de Balears «Sa Nostra»
1997	THE	PEDAGOGIA SOCIAL	«Estudi sobre la situació actual de la joventut a la comunitat autònoma de les Illes Balears»
			Conselleria de Presidència
1997	THE	AVALUACIÓ	«Avaluació del projecte RAIL (Red de Apoyo para la Inserción Laboral)»
			Projecte Home de les Balears
1998	THE	AVALUACIÓ	«Avaluació del projecte RAIL (Red de Apoyo para la Inserción Laboral)»
			Projecte Home de les Balears
1998	THE	PEDAGOGIA SOCIAL	«Realitat social i processos d'accés al món del treball de les dones joves del Raiguer de Mallorca»
			Mancomunitat del Raiguer
1998	DOE	FORMACIÓ PROFESSIONAL	«Guia d'educació i formació a les illes Balears»
			Conselleria de Treball i Formació
1999	THE	PEDAGOGIA SOCIAL	«Estudi sobre les parelles de fet a les illes Balears»
			Conselleria de la Funció Pública i Interior
1999	DOE	EDUCACIÓ NO FORMAL	«Adequació mediambiental. 3 fase. Sum. material didàctic Can Reviu»
			AENA
1999	DOE	FORMACIÓ PROFESSIONAL	«Anàlisi de les necessitats de formació del municipi d'Alcúdia»
			Formació Recursos Humans, SL
1999	THE	AVALUACIÓ	«Assistència tècnica per a l'avaluació final (EX-Post Urban)»
			Consorci Mirall-Palma Centre
1999	THE	AVALUACIÓ	«Assistència per a l'avaluació externa-Urban»
			Consorci Mirall-Palma Centre
1999	DOE	AVALUACIÓ	«Auditoria social del projecte 'GaiaVida Nova' (Iniciativa comunitària RR.HH. Empleo-Integra)»
			Fundació Deixalles
1999	DOE	FORMACIÓ PROFESSIONAL	«Formació i inserció, anàlisi crítica i proposta d'intervenció (Projecte IC Urban-El Temple)»
			Consorci Mirall-Palma Centre

Continua

ANY	ÀREA	ÀMBIT
1999	DOE	AVALUACIÓ
«Auditoria social del curs 'Gestió dels residus municipals' en el marc del projecte» Consell de Menorca		
1999	DOE	EDUCACIÓ NO FORMAL
«Southlanarkshire rural partnership community profiles» University of Strathclyde		
2000	THE	AVALUACIÓ
«Avaluació externa dels programes URBAN» Consorci Mirall-Palma Centre		
2000	THE	AVALUACIÓ
«Avaluació final (Ex-Post) dels programes URBAN» Consorci Mirall-Palma Centre		
2000	THE	PEDAGOGIA SOCIAL
«Enquesta de salut» Conselleria de Sanitat i Consum del Govern de les Illes Balears		
2000	THE	PEDAGOGIA SOCIAL
«Estudi social sobre les necessitats socials i formatives del municipi de Capdepera» Ajuntament de Capdepera		
2000	DOE	EDUCACIÓ NO FORMAL
«Adequació mediambiental, 3a fase» AENA		
2000	DOE	FORMACIÓ PROFESSIONAL
«Formació i inserció» Consorci Mirall-Palma Centre		
2000	DOE	EDUCACIÓ NO FORMAL
«Estudi de la situació i demanda dels joves d'Artà» Ajuntament d'Artà		
2002	THE	EDUCACIÓ NO FORMAL
«Estudi de les persones majors d'Artà» Ajuntament d'Artà		

Font: Elaboració pròpia a partir dels catàlegs d'investigació de la UIB.

QUADRE 10. PARTICIPACIÓ EN PROJECTES D'ALTRES UNIVERSITATS: 1997-2006

	N. INV	INICI	FI	ÀREA	ÀMBIT
«Factores determinantes para la práctica Fis.-Dep. y asociaciones probabilísticas entre variables Fis.-Dep. y de salud. Tipologías de estilos de vida de la población adulta y detección de poblaciones.	1	2006	2008	EFE	DIDÀCTICA I DESENVOLUPAMENT CURRICULAR (EDUCACIÓ FÍSICA)
DEP2005-00231-C03-02/ACTI. Ministeri d'Educació i Ciència. Programa nacional de promoció general del coneixement					
Centre: Universitat d'Almeria					
«Motivación deportiva y deportividad: interacciones y efectos sobre el compromiso o el abandono en futbolistas jóvenes (MOT DEPY FAIR).	3	2003	2006	EFE	DIDÀCTICA I DESENVOLUPAMENT CURRICULAR (EDUCACIÓ FÍSICA)
BSO2003-04301. Ministeri de Ciència i Tecnologia					
Centre: Universitat Autònoma de Barcelona					
«PLANET: plataforma de colaboración aumentada para el acceso y distribución de contenidos educativos»	1	2003	2006	DOE	TECNOLOGIA EDUCATIVA
TIC2003-09288-C02-01. Ministeri de Ciència i Tecnologia. Programa nacional de tecnologia de la informació i comunicacions.					
Centre: Universitat Rovira i Virgili					
«Implantación de un sistema de calidad en la enseñanza superior basado en el modelo europeo de gestión para la mejora de la calidad.	2	1999	2001	PS	EDUCACIÓ UNIVERSITÀRIA
IFD97-0558 (DGES). Fons FEDER					
Centre: Universidad Miguel Hernández					
«EDU-PUPITRE. Estrategias para el diseño y evaluación de un entorno virtual de formación»	3	1998	2000	DOE	TECNOLOGIA EDUCATIVA
TEL98-0454-C02-02 (DGES. Programa nacional d'aplicacions i serveis telemàtics)					
Centre: Universitat Rovira i Virgili					

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'OSR i dels catàlegs d'investigació de la UIB

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

CALERO, J. (2006). *Equidad en educación: informe analítico del sistema educativo español*. Madrid: MEC-CIDE.

COLOM, A. J. (2005). *Les ciències de l'educació i la recerca universitària a Catalunya i a les Illes Balears*. Palma: Fundació Guillem Cifre de Colònia.

CONSEJO ECONÓMICO Y SOCIAL DE ESPAÑA (2006). *Economía, trabajo y sociedad. Memoria sobre la situación socioeconómica y laboral*. Madrid: CES ESPAÑA, pàg. 496. Es pot consultar a: <<http://www.ces.es>>.

CONSELL ECONÒMIC I SOCIAL DE LES ILLES BALEARS. *Informe d'Educació (Diagnòstic i Propostes) per a l'Informe del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears*. Palma: CES (en premsa).

MARCH, M. X. (2004). «Elements per a l'anàlisi sobre la investigació educativa a les Illes Balears». *Anuari de l'educació de les Illes Balears*. Palma: Fundació Guillem Cifre de Colònia.

MINISTERIO DE EDUCACIÓN Y CIENCIA (2006). *Avances Curso 2005-2006. Series por Comunidad Autónoma*. Madrid: Secretaría General Técnica. Subdirección General de Información y Publicaciones.

OLIVER, M. F. (2006). *Cinquanta anys d'investigació educativa a les Illes Balears (1956-2005): una aproximació bibliomètrica*. Palma: Fundació Guillem Cifre de Colònia.

BIBLIOGRAFIA

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS (1997). *Catàleg de projectes d'investigació de la Universitat de les Illes Balears*. Palma: UIB.

- (1998) *Catàleg de projectes d'investigació de la Universitat de les Illes Balears*. Palma: UIB.
- (1999) *Catàleg de projectes d'investigació de la Universitat de les Illes Balears*. Palma: UIB.
- (2000) *Catàleg de projectes d'investigació de la Universitat de les Illes Balears*. Palma: UIB.
- (2001) *Catàleg de projectes d'investigació de la Universitat de les Illes Balears*. Palma: UIB.
- (2002) *Catàleg de projectes d'investigació de la Universitat de les Illes Balears*. Palma: UIB.
- (2003) *Catàleg de projectes d'investigació de la Universitat de les Illes Balears*. Palma: UIB.
- (2004) *Catàleg de projectes d'investigació de la Universitat de les Illes Balears*. Palma: UIB.
- (2005) *Catàleg de projectes d'investigació de la Universitat de les Illes Balears*. Palma: UIB.
- (2006) *Catàleg de projectes d'investigació de la Universitat de les Illes Balears*. Palma: UIB.

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS (1996). *Memòria d'investigació de la Universitat de les Illes Balears 1995*. Palma: UIB.

- (1997) *Memòria d'investigació*. Palma: UIB.
- (1998) *Memòria d'investigació*. Palma: UIB.
- (1999) *Memòria d'investigació*. Palma: UIB.
- (2000) *Memòria d'investigació*. Palma: UIB.
- (2001) *Memòria d'investigació*. Palma: UIB.
- (2002) *Memòria d'investigació*. Palma: UIB.
- (2003) *Memòria d'investigació*. Palma: UIB.
- (2004) *Memòria d'investigació*. Palma: UIB.
- (2005) *Memòria d'investigació*. Palma: UIB.